

Často kladené otázky:

Úloha a práca Európskeho dvora audítorov ako externého audítora EÚ

1. Kto sme?

Európsky dvor audítorov (EDA) je nezávislý externý audítor Európskej únie (EÚ). Bol zriadený na základe Bruselskej zmluvy v roku 1975, svoju činnosť začal v októbri 1977 a inštitúciou EÚ sa stal v roku 1993 na základe Maastrichtskej zmluvy.

Prispievame k zlepšovaniu finančného riadenia EÚ, presadzujeme zodpovednosť a transparentnosť a vystupujeme ako **ochranca finančných záujmov** občanov Únie. Naša nezávislá a objektívna práca pomáha ostatným inštitúciám EÚ a členským štátom lepšie riadiť a dohliadať na využívanie finančných prostriedkov EÚ.

Našu prácu a zistenia oznamujeme prostredníctvom správ a ďalších publikácií. Tieto správy sú dôležité pre Radu a Európsky parlament pri ich legislatívnej a kontrolnej práci a v procese **udeľovania absolutória** inštitúciám EÚ za plnenie rozpočtu EÚ.

2. Čo robíme?

Vykonávame **audity, preskúmania** a vydávame **stanoviská**.

- o Naše **audity** vyberáme a vykonávame nezávisle na základe nášho mandátu a úloh vymedzených v Zmluve a v súlade s [odbornými štandardmi INTOSAI a inými vyhláseniami](#). *Audit je systematický proces objektívneho získavania a hodnotenia dôkazov s cieľom určiť, či informácie alebo skutočné podmienky spĺňajú stanovené kritériá vykonávané nezávislými externými audítorskými orgánmi.* Náš mandát na audit zahŕňa **finančné audity, audity zhody a audity výkonnosti** a vzťahuje sa na inštitúcie a orgány EÚ a orgány členských štátov, ktoré implementujú finančné prostriedky a/alebo politiku EÚ.
- o Cieľom našich **preskúmaní** je poskytovať opis stavu a analýzu, často z prierezového hľadiska a na základe predchádzajúcej audítorskej práce alebo iných verejne dostupných informácií. Môžeme v nich analyzovať oblasti či témy, ktoré zatiaľ neboli predmetom nášho auditu, alebo potvrdiť skutočnosti týkajúce sa konkrétnych tém a problémov. Táto práca môže poukazovať aj na relevantné riziká a výzvy.
- o Takisto vydávame stanoviská k návrhom nových alebo revidovaných právnych predpisov Komisie. Ak majú tieto návrhy významný a/alebo priamy vplyv na finančné riadenie, podľa právnych predpisov EÚ je nevyhnutné, aby sa konzultovalo s EDA v niektorých legislatívnych procesoch. Ostatné inštitúcie EÚ môžu požiadať EDA o vydanie stanoviská na konkrétne témy. Všetky naše stanoviská oznamujeme Európskemu parlamentu a Rade, t. j. zákonodarcom EÚ, ale nie sú právne záväzné.

Najčastejšie otázky EDA

3. Aké druhy auditov vykonávame?

Vykonávame tri rôzne typy auditov. Kontrolujeme, či sú finančné prostriedky EÚ:

- správne zaúčtované (**finančný audit**),
- vybrané alebo vynaložené v súlade s príslušnými pravidlami a nariadeniami (**audit zhody**)
- a či sa dosiahol najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou (**audit výkonnosti**).

Finančné audity a audity zhody

V súlade s [naším mandátom na základe Zmluvy](#) sme povinní každoročne vykonávať audit spoľahlivosti konsolidovanej ročnej účtovnej závierky všeobecného rozpočtu EÚ (**finančný audit**) a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií (**audit zhody**). Naše audítorské stanovisko (**vyhlásenie o vierohodnosti**) zakladáme na štruktúrovanom prístupe k finančnému auditu a auditu zhody.

Prostredníctvom našich ročných **finančných auditov** skúmame, či Komisia správne predložila finančné informácie vo finančných výkazoch v súlade s uplatniteľným rámcom finančného vykazovania a regulačným rámcom. Dodržiavame medzinárodné audítorské štandardy. Na to, aby sme dospeli k nášmu stanovisku, kontrolujeme fungovanie kľúčových účtovných postupov, vykonávame analýzy a odsúhlasujeme účty a zostatky a vykonávame testy vecnej správnosti.

Pri našich **auditoch zhody** posudzujeme, či sú činnosti, finančné transakcie a informácie zaznamenané vo finančných výkazoch EÚ v súlade s pravidlami, zákonmi, nariadeniami a dohodami relevantnými pre kontrolovaný subjekt.

Pri posudzovaní, či sú príslušné transakcie v súlade s platnými pravidlami a nariadeniami EÚ a inými uplatniteľnými pravidlami a nariadeniami, sa spoliehame najmä na priame testovanie náhodnej, štatisticky reprezentatívnej **vzorky transakcií**. Na doplnenie môžeme preskúmať vybrané **systemy dohľadu a kontroly** s cieľom zistiť, či sú príjmy EÚ vybrané a platby vypočítané správne a či sú v súlade s právnym a regulačným rámcom EÚ. Naše **podrobné testovanie** sa vzťahuje na všetky výdavkové schémy EÚ a vybrané členské štáty a používa sa na vypracovanie špecifického hodnotenia rozličných oblastí rozpočtu EÚ. Ako dôkaz na podporu našich audítorských záverov používame aj relevantnú a dostupnú **prácu iných auditorov** z Komisie aj správnych orgánov členských štátov EÚ.

Audity výkonnosti

V rámci našich vybraných **auditov výkonnosti** posudzujeme kvalitu príjmov alebo výdavkov EÚ. Tieto audity zahŕňajú preskúmanie programov, operácií, ako aj systémov a postupov riadenia v rámci orgánov a inštitúcií, ktoré riadia finančné prostriedky EÚ, s cieľom posúdiť, či uvedené orgány a inštitúcie dosahujú pri využívaní týchto prostriedkov **hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť**.

Audity výkonnosti EDA zahŕňajú kontroly postupov a systémov v procese verejnej intervencie vrátane **vstupov** (finančných, ľudských, materiálnych, organizačných a regulačných zdrojov potrebných na vykonávanie programu), **výstupov** (dosiahnutých výsledkov programu), výsledkov (bezprostredných účinkov programu na priamych adresátoch alebo príjemcov) a **vplyvu** (dlhodobých zmien v spoločnosti, ktoré možno pripísať opatreniu EÚ).

Najčastejšie otázky EDA

4. Aké hlavné výstupy našej audítorskej práce uverejňujeme?

EDA má štyri [hlavné typy výstupov](#): **výročné správy, osobitné správy, preskúmania a stanoviská**:

Naše **výročné správy** obsahujú výsledky našich **finančných auditov a auditov zhody** týkajúcich sa rozpočtu EÚ, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) a Európskych rozvojových fondov. Okrem toho uverejňujeme **špecifické ročné správy**, v ktorých prezentujeme výsledky ročných finančných auditov agentúr, decentralizovaných orgánov a spoločných podnikov EÚ. Naše výročné správy zahŕňajú naše vyhlásenie o vierohodnosti, ktoré Európsky parlament využíva pri rozhodovaní o tom, či schváli plnenie rozpočtu EÚ za daný rok.

Výsledky našich **auditov výkonnosti** rôznych výdavkových oblastí a oblastí politiky uverejňujeme v **osobitných správach**. Sú zamerané na témy, ktoré zodpovedajú výzvam, pred ktorými EÚ stojí, ako sú otázky spojené s rastom a zamestnanosťou, európskou pridanou hodnotou, riadením verejných financií a životným prostredím a klímou.

V roku 2023 sme **uverejnili 35 osobitných správ a preskúmaní**, ktoré sa zaoberali mnohými výzvami, ktorým EÚ čelí v rôznych výdavkových oblastiach a politikách EÚ.

Uverejnili sme aj **štyri stanoviská**, v ktorých sme preskúmali legislatívne návrhy Komisie.

Všetky správy, preskúmania a stanoviská uverejňujeme na našom [webovom sídle](#) v **24 úradných jazykoch EÚ**. Pokiaľ ide o naše správy, odpovede kontrolovaných subjektov sú rovnako uverejnené na našom webovom sídle.

5. Aké peniaze kontrolujeme?

Každý rok v rámci našej práce súvisiacej s vyhlásením o vierohodnosti vykonávame audit **príjmov a výdavkov v rozpočte EÚ**. Okrem toho vykonávame audit správnosti **výdavkov z RRF**, za ktorý vydávame samostatné audítorské stanovisko.

Na účely výročnej správy za rok 2022 náš kontrolovaný súbor na testovanie príjmov dosiahol výšku 245,3 mld. EUR a na testovanie výdavkov výšku 220,5 mld. EUR. Kontrolovali sme samostatné súbory pre výdavky z rozpočtu EÚ (166,8 mld. EUR) a výdavky z RRF (53,7 mld. EUR) na podporu našich príslušných stanovísk.

Okrem toho kontrolujeme ďalšie príjmy a výdavky EÚ, napríklad 8., 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF), agentúr a spoločných podnikov EÚ.

Naše audity výkonnosti či osobitné správy sa zameriavajú na konkrétne výdavkové oblasti a oblasti politiky, ktoré EÚ podporuje, alebo rozpočtové témy a témy týkajúce sa riadenia.

6. Koho a kde kontrolujeme?

EDA sídli v Luxemburgu. Audítorskú prácu vykonávame v Luxemburgu a na mieste. Naši audítori uskutočňujú množstvo návštev v **Európskej komisii**, ktorá je našim hlavným kontrolovaným subjektom, ako aj v ostatných inštitúciách, agentúrach a orgánoch EÚ, vo vnútroštátnych, v regionálnych a miestnych orgánoch v členských štátoch EÚ, delegáciách EÚ v krajinách mimo EÚ, ako aj v medzinárodných organizáciách, ktoré riadia finančné prostriedky EÚ.

Naši audítori navštevujú **prijímateľov finančných prostriedkov EÚ aj na mieste**, a to tak na území EÚ, ako aj za jej hranicami. Pri týchto kontrolách sledujeme peniaze z rozpočtu EÚ ku konečným prijímateľom a **zbierame priame**

Najčastejšie otázky EDA

auditorské dôkazy od subjektov podieľajúcich sa na riadení politík a programov EÚ, výbere a vyplácaní finančných prostriedkov EÚ, ako aj od prijímateľov týchto prostriedkov.

7. Ako stanovujeme náš plán práce?

EDA je úplne nezávislý pri výbere a vykonávaní svojej auditorskej práce.

Naše hlavné ciele pre dlhodobý plán sú stanovené v našej [viacročnej stratégii](#). Okrem toho u nás prebieha priebežné plánovanie, pri ktorom podrobnejšie vymedzujeme, čo budeme kontrolovať v nasledujúcich rokoch a aké zdroje budú na to potrebné.

Pri zostavovaní nášho plánu práce vyberáme auditorské úlohy na základe viacerých objektívnych kritérií, ako sú:

- riziká pre rozpočet a vykonávanie politík prostredníctvom rozpočtu,
- finančný objem,
- audity daných oblastí v minulosti,
- potenciálna pridaná hodnota/vplyv,
- dostupnosť zdrojov.

V tomto procese zohľadňujeme aj návrhy na audit doručené od našich inštitucionálnych zainteresovaných strán (výborov Európskeho parlamentu predložených prostredníctvom Konferencie predsedov výborov a od stálych zastúpení členských štátov pri EÚ). Na konci tohto procesu prijímame náš plán práce, v ktorom sa uvádzajú naše priority v oblasti auditu na nadchádzajúce roky a podrobné informácie o osobitných správach a preskúmaniach, ktoré plánujeme uverejniť popri našich každoročných výročných správach.

[Plán práce EDA](#) poskytujeme našim zainteresovaným stranám a pravidelne aktualizujeme náš [orientačný harmonogram správ](#), ktoré sa majú uverejniť do 12 mesiacov.

Auditorskú prácu plánujeme vopred, ak si však okolnosti vyžadujú, aby sme audit niektorej oblasti politiky EÚ vykonali v krátkom čase, vieme zareagovať pružne.

8. Aký vplyv má naša práca?

Naša práca poskytuje **informácie tvorcom politík a zákonodarcom o oblastiach, v ktorých by sa EÚ mohla v budúcnosti zlepšiť**. Sú tiež jasné a prístupné, pretože sme presvedčení, že európski občania by mali byť schopní ľahko pochopiť, čo sa urobilo s ich peniazmi a či boli vynaložené rozumne a v súlade s pravidlami.

Hoci naše **odporúčania** nie sú právne záväzné, väčšinu z nich kontrolované subjekty prijímajú a vykonávajú. A keď opätovne navštívime kontrolovanú oblasť niekoľko rokov po uverejnení našich správ, neustále zisťujeme, že naše odporúčania mali pozitívny vplyv.

9. Kto pracuje v EDA a akú úlohu majú členovia EDA?

EDA **pracuje ako orgán s kolégiom členov**, jedným z každého členského štátu EÚ. [Členov EDA](#) menuje Rada po porade s Európskym parlamentom na šesťročné obnoviteľné funkčné obdobie. EDA vedie predseda, člen zvolený kolégiom. Predseda zastáva úlohu „prvého spomedzi rovných“ na trojročné obnoviteľné funkčné obdobie.

Najčastejšie otázky EDA

Členovia EDA sú pridelení do jednej z [piatich audítorských komôr](#), v ktorých sa vypracúva a prijíma väčšina našich audítorských správ, preskúmaní a stanovísk. Audítorské komory rozdeľujú úlohy medzi svojich členov. Každý člen sa zodpovedá komore a kolégiu za svoje audítorské úlohy.

EDA má približne **950 zamestnancov**. Väčšina z nich sú audítori, zamestnávame však aj prekladateľov a zamestnancov, ktorí poskytujú podporné služby a všeobecnú administratívu. Audítori majú rôznorodé odborné vzdelanie a skúsenosti z verejného aj súkromného sektora vrátane oblastí účtovníctva, vnútorného a vonkajšieho auditu, práva a ekonómie. EDA zamestnáva **štátnych príslušníkov zo všetkých členských štátov EÚ**. Keďže zamestnanci EDA sú úradníkmi EÚ, vzťahuje sa na nich služobný poriadok EÚ. EDA zamestnáva takmer rovnaký počet žien a mužov.

10. Ako spolupracujeme s najvyššími kontrolnými inštitúciami členských štátov EÚ?

V Zmluve o fungovaní EÚ sa od EDA a najvyšších kontrolných inštitúcií členských štátov vyžaduje, aby **spolupracovali v duchu dôvery** a zároveň si zachovali svoju nezávislosť.

Spolupracujeme s členskými štátmi najmä v rámci kontaktného výboru predsedov NKI EÚ. Tento výbor poskytuje NKI platformu na výmenu skúseností a metodických prístupov v rámci niekoľkých pracovných skupín a sietí. Vedúci NKI EÚ sa stretávajú raz ročne, aby diskutovali o aktuálnych a spoločne relevantných otázkach. Ďalšie informácie nájdete na webovom sídle [kontaktného výboru EÚ](#).

11. Ako prispievame k boju proti podvodom?

Ako externý audítor EÚ **nemáme mandát na vyšetrovanie prípadov podozrenia z podvodu**. Naše audity preto nie sú navrhnuté špecificky na odhaľovanie podvodov. Keď však naši audítori zistia prípady, v ktorých je podozrenie, že mohlo dôjsť k podvodnému konaniu, sme povinní oznámiť ich príslušným orgánom.

Ak zistíme prípady podozrenia z podvodu, oznámime ich **Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF)**, útvaru Komisie zodpovednému za vyšetrovanie prípadov podozrenia z podvodu a korupcie, prípadne **Európskej prokuratúre (EPPO)**, nezávislému úradu EÚ, ktorý vyšetruje a stíha trestné činy poškodzujúce finančné záujmy EÚ, spolu so všetkými relevantnými informáciami a dôkazmi.

V roku 2023 sme úradu OLAF oznámili 19 prípadov podozrenia z podvodu zistených počas našej audítorskej práce. 17 z týchto prípadov bolo nahlásených aj EPPO. V našej výročnej správe o rozpočte EÚ sa nachádzajú dodatočné informácie o povahe prípadov podozrenia z podvodu a (v relevantných prípadoch a/alebo ak sú tieto informácie k dispozícii) aj o následnom vymáhaní finančných prostriedkov tak v súlade s odporúčaním úradu OLAF.

12. Kde nájdete viac informácií o EDA?

Viac informácií o našej práci a našich výsledkoch nájdete na našom [webovom sídle](#):

Ak by ste chceli **kontaktovať EDA**, pošlite nám e-mail na adresu ECA-InstitutionalRelations@eca.europa.eu.